

K O M Ü N İ Z M

ENTERNASYONALİST KOMÜNİST BİRLİK

SERMAYEYİ ve ÜCRETLİ EMEĞİ YOK ETMEK İÇİN

PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜ !

№ 1 Mayıs 2009

Fiyatı: 4 TL / 2 €

Enternasyonalist Komünist Birlik, merkezî yayın organı

ENTERNASYONALİST KOMÜNİSTLER BİRLİĞİ

(Türkçe merkezî yayın organı)

Okuyucuya...

Yoldaş, böylesi bir dergi, sempatanlarının ve okuyucularının etkin katılımı olmaksızın komünist faaliyeti örgütleme, yönlendirme görevini hakkıyla yerine getiremez. Bu derginin ister içeriğini ve biçimini – çeşitli haberler, durum analizleri, işçi grupları yayınları vs. göndererek – iyileştirmek için, isterse – mümkün en fazla sayıda okuyucuya ulaşmasını sağlayarak, yeni aboneler kazanarak, değişik dağıtım araçları ve alanları önererek vs. – dağıtımını kolaylaştırıp yaygınlaştırmak için olsun yapılacak tüm katkılar, devrimci mücadelenin gerçek bir uluslararası aracını kurmaya yapılmış katkılar olacaktır.

Yoldaş, buradaki yazılı malzemeyi kullan. Bunlar hiç kimsenin malı değildir; bizzat kendi ücretliliğinin koşullarını, böylece tüm sömürüyü ve bütün sınıfları da ortadan kaldırmak için mücadele eden, yaşayan bir sınıfın birikmiş tecrübeleridir, ortak varlığıdır. Bu yazıları çoğalt, dağıt ve onları başkalarıyla tartış...

Şu kapitalist yaratığa karşı, devletine karşı ve onun sürekli ayakta kalmasına çalışan sözde işçi yanlısı parti ve sendikalara karşı sınıfımızın dünya çapında ve bağımsız çıkarlarını ortaya koymak için mücadele eden tüm proleterlere koşulsuz desteğimizi belirtir ve onları en içten komünist selâmlarımızla esenleriz. Meta dünyasını yok etmek ve gerçekten insanî bir topluluğu oluşturmak için sınıfımızın ihtiyaç duyduğu dünya komünist partisini birlikte biçimlendirelim.

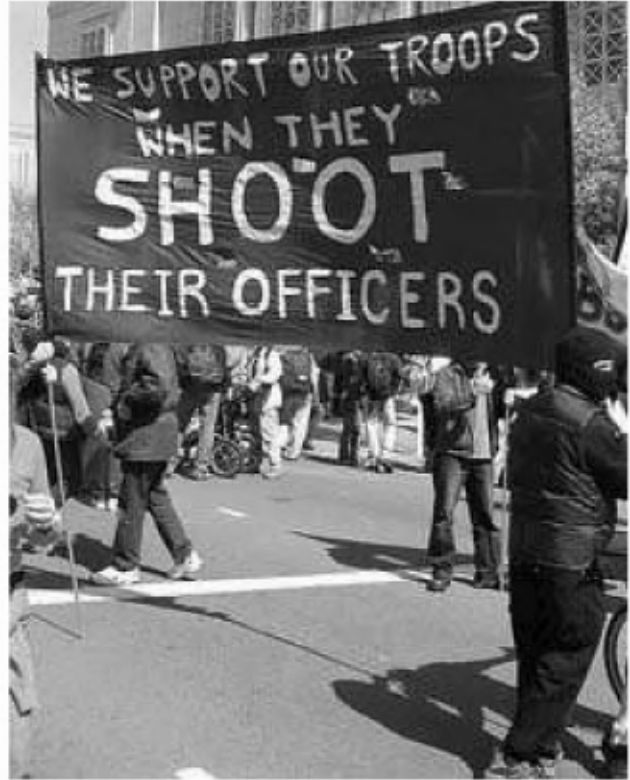
Bizimle ilişkiye geçmek için – gönderilerinin üzerinde birliğin (grubun) adını belirtmeksizin – aşağıdaki adrese yazabilirsiniz:

B.P. 33
Saint-Gilles (BRU) 3
1060 Bruxelles BELÇİKA

<http://gci-icg.org>
e-mail: info@gci-icg.org

İÇİNDEKİLER

<i>Biz Kimiz?</i> <i>Birliğimizin temel çizgileri...</i>	1
<i>Proleter Dağarcık:</i> <i>1 Mayıs Kutlamalarına Karşı...</i>	4
<i>Demokratik Hak ve Özgürlükler</i> <i>Efsanesi Üzerine...</i>	5
<i>Bildiri: Ayaktakımı mı?</i> <i>Pekâlâ Ben Ayaktakımıyım!</i>	15
<i>Devrimci Yenilgicilik...</i>	16
<i>Bildiri: Proleterler...</i>	23
<i>İşe Karşı İnsansal Etkinlik...</i>	24
<i>Bildiri: "Açlık İsyanları"</i> <i>Proletaryanın Mücadelesidir!</i>	30
<i>Bize Ulaşanlar...</i>	31

**Askeri birliklerimizi, tüfeklerini
subaylarına çevirdikleri zaman destekleriz!**

Biz kimiz? Birliğimizin temel çizgileri...

Komünist bir örgüt, - bir avuç militanın onu oluşturmak için ortaya koyduğu öznel çabalarının bir ürünü olmasından da önce - proletaryayı karşı konulmaz bir biçimde sınıf olarak oluşmaya, burjuva toplumun bütün partilerinden farklı bir parti, bir güç olarak örgütlenmeye iten tarihsel zorunlulukların sonucudur. Zaman ve mekânda komünist bir gruplaşmanın yaratılmasında somutlaşmış olan azınlık proleterlerin örgütleyici çabaları, **bir hareket olarak komünizm ve onun tarihi partisi** tarafından, yani bir program biçiminde yoğunlaşmış önceki mücadele tecrübelerinin oluşturduğu ortak bir bellek tarafından belirlenmiştir asıl olarak. Birliğimizin doğuşu da söz konusu tarihi zorunlulukların sonucudur, bu bağlamda ele alınmalıdır.

Enternasyonalist Komünist Birlik 1978'den beri mevcuttur.

Fransızca, almanca, ingilizce, arapça, ispanyolca, macarca, kürtçe ve portekizce ve daha pek çok başka dilde merkezi dergiler yayımlamaktayız. Aynı şekilde yunanca, farsça, rusça, sırpça ve türkçe bazı metinler de yayınlarımız arasında yer almakta.

Küçük birliğimiz hiçbir ulusal niteliğe (gerçekliğe) sahip değildir; ne de herhangi bir ülkeye bağlıdır; hiçbir ulusun tarihini kendisine temel almaz.

Başlangıçta, çok farklı mücadele tecrübeleri ve bu mücadelelerin yenilgileri üzerine olan düşüncelerden hareketle ortak siyasî yönlerimizi ortaya koymayı isteyen çeşitli kıtalardan ve farklı diller konuşan bir avuç militanın merkezileşmesi gerçekleştirildi. Daha sonra geçmiş tecrübeleri yeniden sahiplenerek, hep birlikte demokrasiyi, yasalılığı, parlâmentarizmi, sendikalizmi eleştirerek... kapitalizmin bütün dışavurumlarıyla (ifadeleriyle) sürekli daha fazla kopuşu ifade eden programatik bir tezler bütünü ortaya koyma düzeyine geldik.

Kapitalizmden kopuşlarımızın siyasî içeriğinin ortak olması nedeniyle, tartışma ve polemiklerimizi ortak örgütleyici bir yapıda sürdürmeyi seçtik ve kendimizi "*Enternasyonalist Komünist Birlik*" olarak tanımladık.

"Birlik": Böylesi bir birliği oluştururken, devrimci proleterlerin bir güç olarak örgütlenme, parti olarak merkezileşme tarihi iradesini bir kez daha ortaya koymuş olduk yalnızca. Eğer bugün kendimizi "parti" olarak ilân etmiyorsak, bu, dünya proletaryasının bir sınıf olarak gerçek oluşumunun falan ya da filân kendinden menkul bir "parti"den bağımsız olduğunu bildiğimiz içindir; söz konusu gerçek oluşumun burjuvaziye, devlete, sermayeye toplumsal olarak meydan okumada niteliksel bir sıçrama olduğunu bildiğimiz içindir. Bir başka ifadeyle, bugün kendimizi komünist hareketin bir bölüngüsü olarak kabul ediyoruz; proletaryanın merkezileşmesinin uluslararası çekirdeği olarak var olmaya çalışıyoruz ve dünyada var olan mücadele topluluğunu merkezileştirmek isteyen öncü azınlıkların çabalarına bu sıfatla katılıyoruz.

"Komünist": Burjuvazinin bütün bölüngüleri (ister Paris Komünü'nün azılı düşmanları olan versaylılar olsun, ister faşistler, cumhuriyetçiler, stalinciler, liberaller, her türden muhafazakârlar, isterse kemalistler olsun) tekrar tekrar ortaya çıkarak kapitalist dünyayı rahatsız eden bir heyulâya (komünizme), tarihin hangi döneminde olursa olsun, çullanıp saldırmışlardır. Ama devrimciler, tarihsel gerçeklerin tersine formüle edilmiş sürekli tahrifatların ve hakaret furyalarının kendilerini etkilemesine asla izin vermediler... ne küçük birliğimiz, ne de öncellerimiz. Yani kendisi için tutkuyla mücadele ettiğimiz komünizm hâlâ ufkumuzdur, hedefimizdir. Ve komünistler olarak kapitalist felâket karşısında, paranın ve kârın diktatörlüğü karşısında, yaşam koşullarımızın sürekli kötüleşmesi karşısında... bu yıkım ve felâket dünyasının, özel mülkiyetin, devletin, insanın insan tarafından sömürülmesinin ortadan kaldırılmasını

Biz Kimiz?

istiyoruz. İnsanî faaliyetin gelişebilmesinin biricik alanını oluşturan şeylerin ve zamanın serbestçe kullanıldığı sınıfsız bir toplumun, paranın ve ücretli çalışmanın olmadığı bir topluluğun gerekliliğinde - geçmişteki ve bugünkü yoldaşlarımızla birlikte - ısrar ediyoruz.

"Enternasyonalist": "Komünist" sıfatını yinelediğimiz bilincinde olarak kendimizi gene de "enternasyonalist" diye niteliyorsak eğer, bu, bir akım bir hareket olan komünizmin doğuşundan bu yana ülkeyi, ulusu, ulusal mücadeleyi dışladığı olgusu üzerinde ısrar etmek içindir her şeyden önce. Birliğimiz için bu, doğrudan uluslararası düzeyde örgütlenmeye çalışmış olmamız olgusuyla kendini gösterir. Sonrasında "enternasyonal" boyutlara açılmak amacıyla başlangıçta "ulusal bir parti"de örgütlenmedik. Her zaman hareketin genel çıkarlarını ele alan, proletaryanın kapitalist dünya tarafından sömürülme koşullarının benzerliğini saptayan ve bütün bu koşullardaki ortak yanlarını (sermayenin, proletaryanın ve böylece komünizmin gerçekleşme koşullarının dünya ölçüsünde gerçekliğini) öne çıkaran, farklı dillerde, merkezi bir yayın organı oluşturduk öncelikle. Bir başka açıdan "enternasyonalist" sıfatı, "sosyalist" denilen kıvılcıkla boyanmış kapitalizmle komünizmi bugün hâlâ birbirine karıştıran hâkim ideolojiye kapıları sonuna kadar açan sözde devrimci şu veya bu ulusa az ya da çok utanç verici destekleriyle komünist kılıfına bürünmüş karşı-devrimci çeşitlemelerin (stalinciler, troçkistler, maocular, bordigacılar...) maskesini düşürmemize yaramaktadır aynı şekilde.

Böylece Enternasyonalist Komünist Birlik olarak, 20 yılı aşkın bir süredir, uluslararası tartışmalarımızı sürdürmeyi seçmiş bulunuyoruz. Tarihimizi (komünist programı) yeniden sahiplenmek için olan çalışmalarımızı, doğal olarak sınıfımızın bugüne kadar gerçekleştirdiği kapitalizmden kopuşun en yüksek dönemi üzerine odakladık: 1917-1923 uluslararası devrimci kabarış dönemi. Nedeni oldukları kolektif çalışma ve tartışmaların tanığı dergilerimizdeki pek çok metinde, önsel düşünceler olmaksızın, söz konusu dönemde Rusya, Almanya, Macaristan, Amerika vs, gibi ülkelerdeki devrim ve karşı-devrimden dersler çıkarılmaya çalışılır.

"17-23" dönemi üzerine olan söz konusu uluslararası tartışmaların merkezileştirilmesinin de ötesinde, dergilerimiz hâkim düşüncelere karşı mücadele eder ve bütün sorunlarda belirli bir tavır alır: bilimin, ücretli çalışmanın, iktisadın, felsefenin eleştirisi, devlete karşı metinlerin, sınıfımızın tarihî metinlerinin yeniden yayımlanması, güncel olaylara ilişkin alınmış tavırlar, tarihsel tartışmalar vs...

Tarihten çıkardığımız derslerin özünü, hele hele çeşitli konulardaki tavırlarımızın içeriğini burada betimlemek, besbelli ki imkânsızdır. Ama dergilerimiz, metinlerimiz, bildirilerimiz vs. aşağıda sıralayacağımız şu ana başlıklar altında bu betimlemeyi yeterince yaparlar:

- Komünizm (sınıfsız toplum), açıktır ki tarihin sonu anlamına gelmez; tersine insan türünün bilinçli tarihinin başlangıcı demektir.
- Kapitalizm, evrensel özü ve sınıfsal karşıtıtlıkları basitleştirmesiyle, kendi yok oluşunun böylece komünizmin gerçekleşmesinin koşullarını ve bunları ona zorla dayatacak olan toplumsal gücü (proletaryayı) yaratır aynı zamanda.
- Sınıfımızın devrimci diktatörlüğü, bütün devleti yok edecek ve iktisadi değer diktatörlüğünün yeniden kurulmasını hedefleyen bütün çabaları engelleyecektir.
- Demokrasi, kapitalist hâkimiyetin herhangi bir biçimine indirgenemez; gerçekte burjuva diktatörlüğünün özünü oluşturur.
- Komünist hareket bütün "sağ" veya "sol" burjuva partilere, parlâmentarizme, sendikalizme ve toplumsal barışı koruyan bütün güçlere karşı koyar, muhaliftir.
- Komünist olumlama, güncel toplumun tamamının olumsuzlanmasıdır; özel mülkiyetin, paranın olduğu kadar aynı şekilde ücretli çalışmanın, okulun, ailenin, bilimin de olumsuzlanmasıdır.

Katkılarımızın bütünsel bir görünümünü vermek amacıyla ispanyolca ve fransızca yayınlanan dergilerimizde yer alan metinlerin genel bir fihristini de yayımlamış bulunuyoruz. Bu broşür, belirttiğimiz adreslerden (posta kutusu veya e-mail) istenip temin edilebilir.

Düzenli çıkan merkezi yayınlarımız dışında, 1989'da "Programatik Yönelim Tezleri"imizi de yayımladık (ispanyolca, fransızca ve arapça); ingilizce basımı 1999'da çıktı. (*) Bu tezler, 1978'deki başlangıcımızdan bu yana sürdürdüğümüz uluslararası tartışmalarla komünist eleştiriyi sentezleme çabasıdır. Bizim için söz konusu olan bilmem hangi kutsal metnin bilmem kaçınıcı baskısını hazırlamak değildi; ama başlatmış bulunduğumuz sürekli programatik yenileme kolektif çalışmasının bir anını, bir "fotoğraf"ını sunmaktı, önermektir. Kur'an gibi her türden "kitab-ı mukaddes" düşmanı olarak böylesi bir belgeyi sunarken tek endişemiz, kapitalist toplumdaki komünist kopuş eyleminin, her seferinde daha açıkça sınırlarını bulabilmektir. Tezlerimiz, kurulu düzenin yıkılışının gerçek hareketini ifade etmeye çalışır; yani açıktır ki, onlar bitmiş ve tamamlanmış değildir ve devrimin devletsiz, sınıfsız, parasız bir yaşamın hazlarını uygulamaya koyacağı (yani onları gün ışığına çıkaracağı) güne kadar, bu tezler, hep tamamlanmamış olarak kalacaktır.

Sekterlik, alışlagelmiş toplumsal barış dönemlerinin ayırt edici bir özelliğidir... öyle ki, her şeyin bölünmesi ve herkesin birbiriyle savaşması üzerine eksilenmiş bir toplumun çılgın rekabetçi mantığından, bizzat militan gruplaşmalar bile zorlukla kaçınıyor. Güncel zorlukların bilincinde olarak ve sekterliğe karşı mücadele etmek için uluslararası mücadele topluluğu çerçevesinde sürekli olarak ortak yanlarımızı ortaya koymaya çalışıyoruz (iç tartışmalarımızda olduğu gibi).

İnsanın insan tarafından sömürülmesi üzerine temellenmiş bir dünyayı reddedenlere, metinlerimizi sahiplenenlere, onları çoğaltıp dağıtanlara ve dergilerimizi kendi dergileri gibi benimseyenlere yine aynı şekilde sesleniyoruz... kolektif çalışmaların ürünü metinlerimiz, özel olarak hiç kimsenin malı değildir; bu yazılar, kendi sömürülme koşullarını böylece bütün sınıfları ve bütün sömürüyü ortadan kaldırmak için mücadele eden, yaşayan bir sınıfın malıdır.

Tıpkı bizden önceki devrimciler gibi... devrimci propagandanın, kolektif örgütlenmenin, programsal derinleşmenin ve ajitasyonun vazgeçilmez aracı olan basınımızı koruyup sürdürüyoruz.

Tek dileğimiz, devrimin ve karşı-devrimin alanlarını iyice belirlemek, aynı şekilde, tarihsel bir güç olarak oluşmak ve devrimci bir yönetimle cihazlanmanın mücadelesini sürdüren sınıfımızı her zaman daha içten desteklemek amacıyla, metinlerimizin - tartışarak, eleştirerek, farklı yaklaşımlarla kıyaslayarak - militanca okunmasıdır.

(*) *Programatik Yönelim Tezleri*'nin türkçesini de İnternet sitemizde bulabilirsiniz.

1 MAYIS KUTLAMALARINA KARŞI...

1 Mayıs'ın burjuvaca kutlamalarına karşı güney amerikalı yoldaşlarca hazırlanmış ve dağıtılmış bir bildiriye burada yeniden yayımlıyoruz. Bu yoldaşlar, devlete karşı, demokrasiye karşı, ulusal kurtuluşa karşı, ücretli köleliğe karşı, sermayeye karşı, 1 Mayıs'ı burjuvaca anma törenlerine karşı vs. olan devrimci proletaryanın değişmez tavrını her türlü yorumu

gereksiz kılan bir berraklıkla ortaya koyuyorlar bu bildiride. Böylece bu yoldaşların, "Amerika, yaşasın devlete ve sermayeye karşı mücadele edenler!" başlıklı yazıda da görmüş olduğumuz gibi, bütün ideolojilerin sınıfımızı çeşitli ulamlardan oluşan karman çorman bir yığında eritmek ve bölmek için kullanıldığı bir dönemde devrimin gerçek öznesini, proletaryayı savunduklarını göstermek istedik

sadece. Burada bu yoldaşlarla birlikte ve yaygın hâkim düşüncelere karşı, 1 Mayıs'ın bugüne kadar sömürüye karşı mücadelenin bir anı ve bayrağı olmuş olduğunu, bundan sonra da böyle olacağını belirtiyor ve "proletaryanın devrimci bir sınıf olarak oluşumundan yana olmak" yönergesini yine onlarla birlikte atıp öne çıkartıyoruz.

1 MAYIS

Komünizm hayali, Manuel Gonzales Prada'nın 1 Mayıs 1908'de "dünyanın dört bir yanında yaşayan proleterler 1 Mayıs'ı alay edeceğine emeğin bayramını kutlama törenlerinde değil de, ezilenlerin ve sömürülenlerin birbirlerini hesaba alarak, özlemlerini birleştirerek" devleti ve sermayeyi "kesin olarak yok etmek üzere birleşmelerinin sembolik bir günü olarak gördükleri zaman" şeklinde betimlediği sözlerindeki kurulacak yeni bir dünyada bulur bütün tarihsel gücünü ve canlılığını.

1 Mayıs, proletaryanın uluslararası anma günüdür... 1887'de Chicago'da dört anarşist militanın yanki devleti tarafından yasal olarak katledilmelerinin anıldığı bir gün. Bugün 1 Mayıs'ın emeğin bayramı veya emeğin günü olduğunu bağırıp çağırarak sınıf çelişkilerini uzlaştırmaya çalışılan var. 1 Mayıs'ın emeğin bayramı ya da günü olduğunu söyleyen böylesine dokunaklı önermeler, ne eksik ne fazla, aramıza karışıp bize sınıf barışçılığının, demokrasinin yani sermayenin yaşal diktatörlüğünün yolunu tutturmak için bayraklarımızı sahip çıkan karşı-devrimci unsurlardan (her türlü solcu takımından) gelebilir ancak. Chicago'lu anarşistler bunun için ölmeler, ama ne sermayenin ne devletin ne de demokrasinin olmadığı kazanılacak yeni bir dünya için öldüler.

Marx, Bakunin, Flores Magon, Gonzales Prada gibi devleti, demokrasiyi ve sermayeyi insanlığımızı yadsıyan baş düşmanlar olarak niteleyebilmiş herkesin içinde yer aldığı devrimin tarihsel çizgisini güçlendirerek, 1 Mayıs'ın "proleter mücadelenin uluslararası günü" olduğunu, ama emeğin bayramı OLMADIĞINI haykırmaya devam edeceğiz. Emeğin bayramını kutlamak... sömürüyü kutlamaktır; her geçen gün emek-gücümüzü durmaksızın para karşılığında satma olayını kutlamaktır; "para topluluğu"nun, burjuva devletin bu fahişesini "var ol" nidalarıyla kutlamaktır. Sermayenin ve devletin sömürüsü altında şu insanlık dışı mutlu yaşamı kutlamamız için emek bayramı üzerine kafa şişiren nutukların BMÖ'den, bütün demokratik diktatörlüklerin temsil edildiği kapitalizmin uluslararası örgütü olan BM'den çıkması, yayılması bu yüzdendir.

Sermayenin bugünkü genelleşmiş gerici döneminde 1 Mayıs, "tarihsel devrim çizgisi"nin yeniden canlanmaya başladığı bir gün olacaktır; leninist, stalinist, troçkist, maoist, guevaracı, kastrocu, mariategist, ADHE'ci* vs. bütün sol, - proletaryanın devrimci bir sınıf olarak oluşmasını boykot eden ve onu durmadan kapitalist anlayış yollarına sevk eden - sermayenin işçiler tarafından yönetilmesi gerici uslamasına ve halk demokrasisi ile ulusal kurtuluşu yeniden uygulamaya sokmaya devam edilmesinin gerekliliğini ve emeğin yüceltilip övülmesinin lüzumunu ha bire kafalarımıza sokuşturan bütün sol (yani radikal küçük-burjuvazinin entelektüel bölüğüleri) tarafından temsil edilen kızıl boyanmış köktenci burjuva oportünizminin yalanlarını açığa çıkartarak ve kesin tavırlar olarak yeniden canlanmaya başlayacağı bir gün olacaktır.

Sağ ve sol arasında ne ideolojik ne de kılgsal karşıtlık yoktur; ikisi de birer demokratik yoldur ve ancak devletin ellerindeki sermayenin iktisadî yönetimi modelleriyle birbirinden ayrılan iki kardeştir. Böylece demokrasinin sınırları içinde solculuk ve sağcılık oynarlar; aralarında bir karşıtlık yoktur; emeğin ve sermayenin yönetilmesi çirkeftindeki tüm kusurları (yani metayı, birikimi ve ticareti; yani sınırları, vatani ve savaşı; yani sömürüyü ve sefaleti; yani demokrasiyi ve ücretli köleliği...) üreten bir benzerlik vardır.

Bu yüzden ve her zaman, Gonzales Prada'yı anımsayarak diyoruz ki, 1 Mayıs'ı emeğin bayramı gibi kutlamak, ücretli köleliğin rolünü ve sefaleti savunan düşüncesizleri, zavallıları ve safları oynamaktır; Yumurta Yortusu'nun ziyafet masasında sevinçten ağzı kulaklarına varan enayileri oynamaktır. Bilinçli proletaryaysa, 1 Mayıs'larda devrimi kutlayıp ulular.

Proletaryanın devrimci bir sınıf olarak oluşması için...

Yaşasın 1 Mayıs!

*ADHE (Amerikan Devrimci Halk Eylemi): Haja de la Torre tarafından kurulmuş halkçı bir parti.

DEMOKRATİK HAK VE ÖZGÜRLÜKLER EFSANESİ ÜZERİNE...

Burada yayınladığımız metin, ispanyolca merkezi yayın organımız "Comunismo"da yer alan "El mito de los derechos y libertades democraticas" başlıklı makalenin çevirisine dayanmaktadır çok geniş ölçüde. Söz konusu makale, hep var olagelen kaygımızın eksiksiz bir ifadesidir, yani var olanın acımasız eleştirisi ve özellikle sermayenin diktatörlüğünün en has ifadesi olan demokrasinin yıkıcı eleştirisi.

Bağımsız bir sınıf olarak örgütlenme eğilimi içindeki proletarya, işçi yayınlarını geliştirmeye, birlikler oluşturmaya, grevler örgütlemeye ve yönetmeye, fabrika işgallerine, doğrudan eylemler düzenlemeye, hapisteki yoldaşlarını kurtarmaya ihtiyaç duyar. Bu görevler, farklı sonuçlarla da olsa, mücadele tarihinin bütün dönemlerinde üstlenildi... burjuvazinin hakimiyet biçimlerinden (bonapartist veya parlamenter; cumhuriyetçi ya da faşist) bağımsız olarak.

Burjuvazinin proletaryaya yönelik politikası, onun (proletaryanın) bu ihtiyaçlarını, demokratik özgürlüklerin (basın özgürlüğü, dernekleşme özgürlüğü, genel af vs) ve kurumların bütünü ile bir ve aynı şeymiş gibi göstermekten ibarettir. Bizi demokrasinin en iyi yönetim biçimi olduğuna inandırmaya çalışanlar yalnızca klâsik liberal burjuvalar değildir... işçi sınıfının, hak ve özgürlüklerin tümünü kazanarak ve koruyarak sosyalizme daha fazla yaklaşacağı karşı devrimci iddiasına dayanan sahte işçi partilerinin (sosyalistler, stalinistler, troçkistler vs) tamamı da bu koroya katılmaktadır.

Gerçekte, kendi sınıf alanı üzerinde örgütlenen proletaryanın ihtiyaçlarıyla, burjuva demokratik özgürlüklerin bütünü arasında çözümsüz bir zıtlık vardır. Proletaryanın bu alanda ele geçirdiği mevziler, sözde "işçi özgürlükleri"yle asla karıştırılmamalıdır.

Nasıl iki ayrı uzlaşmaz sınıf varsa, aynı şekilde işçi mücadelesinde de iki ayrı temel anlayış vardır: demokrasi ve eşitliğin olmayışını eleştiren, daha fazla hak ve özgürlük için mücadele edilmesini söyleyen burjuva anlayış; aynı köklere sahip olan özgürlük-eşitlik-hakların asıl olarak işçi sınıfı karşıtı olduğunun kavranılması üzerinde temellenen proleter anlayış. Bu ikincisi, özgürlük-eşitlik-hakların alayının demokratik devletle birlikte baştan aşağı yıkılmasını kapsar (gerekir). Bu iki uzlaşmaz anlayış gerçekte bir

karşıtlığı ifade eder: bir yanda sömürü sisteminin iyileştirilmesinin, ıslahının yani güçlendirilmesinin pasif eleştirisi; diğer yanda bizimki... sömürü sisteminin yıkılması.

"Sağ" bize, "Sol"un hükümetteyken anti-demokratik ve diktatör olduğunu, bu yüzden çıkarımızın demokrasi bayrağını çekmek, onun koruyucu kanatları altında hakiki demokrasi için mücadele etmek olduğunu söylediği zaman neye inanmalıyız? Bu bir masal mı, yoksa demokratikleşmede gerçek bir nesnel çıkar var mı? "Sol"a gelince... "burjuvazi" ve "kapitalizm"in demokratik özgürlüklere saygı duymadığını, sosyalizme doğru giden yolun faşist hücumlara karşı mücadele etmekten, demokratik özgürlüklerin olmadığı yerde onları istemekten geçtiğini – marksizm adına – söylediğinde gerçek nedir? Bütün bunlar bir yığın oportünist slogan mı, yoksa "Sol" demokrasi için gerçekten mücadele etmekte midir?

Burjuvazi, proletaryayı (atomize edilmiş yani bölünüp parçalanarak birbirinden yalıtılmış işçileri, yurttaş olarak ele alınan bireyler halindeki işçileri) toplumsal bir temel olarak kendi hâkim sınıf çıkarlarına hizmet eden kurbanlık koyunlar olarak kullanmayı her zaman denemiştir. Böylece, burjuvazinin her zaman ne için uğraştığını daha şimdiden anlıyoruz: işçileri kendilerinin olmayan çıkarlar için mücadele ettirmek (bu soruyu kısmen cevaplıyor). İyi de, "Sağ" ya da "Sol" burjuvalar demokrasiyi yürekte istiyor mu? İnsan özgürlükleri masalı, yalnızca hiçbir maddî temeli olmayan efsaneleştirme mi? Yoksa bu demokratik efsaneyi doğuran maddi bir gerçeklik mi var? Veya burjuvazinin hiçbir kesiminin yurttaş hak ve özgürlüklerini uygulamakta hiçbir çıkarı olmadığı sonucunu mu çıkartmalıyız? (Böyle bir anlayışın mantıkî sonucu da, "Eğer proletarya demokrasiyi savunmak için gerçekten mücadele ederse, burjuva hâkimiyeti altına düşmeyebilir." olacaktır.) Ya da "burjuvaların demokratik haklar cenneti için mücadelesi, gerçekten de burjuvazinin en yüce idealidir" gibisinden tersine bir sonuç mu çıkartmak gerekir?

Belli ki burada geliştireceğimiz devrimci marksist eleştiri, bu sonuncu iddiayı ele alacaktır: yurttaş ve insan haklarının bütünü, kapitalist baskının yeniden üretilmesinin ideal biçimine tamamıyla uygun düşmektedir. Şimdi demokrasinin bu ideal biçiminin neden ibaret olduğunu ve nereden çıktığını görelim...

YURTTAŞ VE İNSAN HAKLARI CENNETİ...

Düzen partisi, yani sermayenin genel partisi (burjuva partilerin bütünü de diyebiliriz), kesinlikle sınıf olarak örgütlenmiş (yani parti olarak) proletaryaya

karşı koyacak güçte değildir. Burjuva hâkimiyetinin sırrı da işte tam buradadır... proletaryanın bağımsız bir güç olarak yapılanmasını engellemek.

Demokrasi Efsanesi

Bu amacı gerçekleştirmede, burjuvazi için, proletaryayı insan ve yurttaş haklarının bütünlüğü içinde "halk" denilen havuzda boğmaktan daha etkin bir yol yoktur. Gerçekten de proletarya bir sınıf olarak yoksa her işçi iyi bir yurttaşır... bunun sonucu olarak da özgürlükleri, hakları ve görevleriyle, ama soyutlanmış bir birey olarak halkın içinde eriyip yitmiş olan işçi, oyunun kurallarını kabul eder. Burada onun özgün sınıf çıkarlarına hiç yer yoktur. Herkesin birbirine eşit olduğu yurttaşlar topluluğunda sınıfa yer yoktur. Tam tamına demokrasinin en iyi işleyiş koşulu budur.

Sınıfların olmadığı, ama özgür insanların ve yurttaşların yer aldığı böylesi bir toplumda, özgürlük ve/veya sosyalizm adına bize Sağ'ı ve Sol'u vaat eden demokrasinin bu krallığı (burjuvazinin bütün ideolojik biçimleri gibi) ne yoktan var edilmiştir ne de dünya dışı saf bir fikir olarak varlığını sürdürmektedir. Bir yandan, yurttaş ve insan haklarının yeryüzü cenneti olan bu dünya, çok kesin maddî bir gerçekliğe, sermayenin bütün avukatlarının çeşitli kategorilerini ve sonuçlarını kendisinden çıkardıkları metaların dolaşımının egemenliğine tâbidir; diğer yandan, bizzat bu egemenlikten türeyen zihinsel ideolojik biçimlerin tümü toplum tarafından kabul edilmiştir... yani nesnelirdir. Yurttaşın bu şekilsiz dünyasında proletaryanın eriyip kaybolması da maddî temelsiz değildir: metanın gizemli dünyasında temellenmiş de olsa, sanırız ki, sermayenin hukukçuları ve marksologlar tarafından yazılmış milyonlarca sayfa (burjuva devletlerin anayasaları, temel ilkeler, ilân edilmiş temel yasalar vs.), burjuvaziye (koşulları dikkate alır ya da almaz) yalnızca pasif bir biçimde hizmet eder. Ama bu, söz konusu kâğıt parçalarının gerçeği yansıttığını, onu sağlamlaştırdığını unutmaktır. Bu aynı kâğıt parçaları hâkim ideolojinin unsurlarıdır ve maddî bir güce dönüşerek toplumun kendisini yeniden üretmesini destekler, güvenceye alır. Kanunlar ve bir yığın diğer evrak, burjuva diktatörlüğünün ideolojik ürünleri olduğu kadar, dönüşerek onu koruyan siperler olurlar.

Metaların dolaşımı alanında sınıflar yoktur, herkes yurttaşır... eşit, özgür ve malının sahibi sıfatıyla her birey ya alıcı ya da satıcı olarak görünür. Hatta işgücünün alış ve satışı da bu aynı yurttaş ve insan hakları cennetinde yapılır. Eşitlik, özgürlük ve özel mülkiyet hâkimiyeti altında, her birey kendi şahsî çıkarlarını hedefler.

Özgürlük: işgücünün de içinde olduğu, metaların alıcı ve satıcıları yalnızca kendi özgür iradelerine uyarlar.

Eşitlik: metaların dünyasında herkes alıcı ve satıcıdır. Ve her birey, eşdeğere karşı eşdeğer değişimi yoluyla, sattığı malın içerdiği değere karşı eşit bir değer alır.

Mülkiyet: değişim dünyasında herkes malının sahibi olarak yer alır ve yalnızca kendisine ait olana sahiptir.

Bütün insanların metaların mülkiyetine ulaşabilmelerinde aynı olanakları, eşitliği ve özgürlükleri garantilemenin hukukî yansıması olan kardeşliğin doğal olarak ortaya çıkması bu yüzdendir, tüm yurttaşlar özgür, eşit ve mal sahibi olarak aralarında sözleşmeler yaparlar. Bütün mal alış ve satışları özgür, eşit, mal sahibi sıfatıyla ve kardeşçe dayanışan (meta olgusu yüzünden) insanlar arasındaki iradî uyuşmaların sonucudur (bunun hukukî ifadesi de kontrattır).

İnsanların yurttaşlar olarak bulunduğu, sınıflara yer olmayan metanın bu fetiş dünyasından doğan hak ve özgürlüklerin bütünü, onlara toplumun düzenli işleyişinde ve bu dünyanın (metanın fetiş dünyası) ıslahında karar vermelerini sağlar. Yurttaş olarak yalnızca oy kullanma ve seçmeye izinli değil, aynı şekilde toplantı, yayın, ifade, derneksele örgütlenme vs. özgürlüklerinin güvence altına alındığı demokratik kurumlarda (organlarda) kendi temsilcilerine de sahip olmaları olanaklıdır. Yurttaşlar seçmen veya aday olarak burjuva partilerde örgütlenebilecekleri gibi, mal alıcısı veya satıcısı olarak sendikalarda da örgütlenebilirler. Onların politik partilerde kendilerini geliştirmelerinden ve giderek hükümette, bakanlıklarda, parlamentoda ya da "Sovyetler"de iyi bir makama gelmeye can atmalarından daha doğal bir davranış olamaz. Bunun için bir zedeğânlık belgesi göstermelerine de gerek yoktur... bir yurttaş sıfatıyla, toplumsal yerinden bağımsız olarak (hukuk dünyasının dışında) bakan, milletvekili ya da cumhurbaşkanı olabilirler. Aynı şekilde, mal alıcısı veya satıcısı sıfatıyla derneklerde örgütlenebilirler, sendikalaşabilirler; eğer alışverişi uygun bulmuyorsa satmayı veya almayı reddedebilirler. Buna bir başka hak ve özgürlükler bütünü uygun düşmektedir... tıpkı anonim şirketleri ve sözde işçi sendikalarının işleyişini düzenleyen kurallar bütünü gibi. Bir meta olan iş gücünün örgütlü alıcı ve satıcıları (asla işçi ya da burjuva olarak değil... zira metaların dolaşım dünyasında hiç kimse çalışmaz, hiç kimse bir başkasının emeğini sahiplenmez) kullanım değeri dağıtımını durdurabilirler... bu grev hakkıdır. Aynı şekilde, söz konusu malı (işgücü) satın alan yurttaş da eşdeğer bir başkasını almaya karar verebilir... bu çalışma özgürlüğüdür (burada sarı sendikalardan, grev kırıcılardan, koyun gibi boyun eğen yığınlardan vs. söz etmek metanın kutsal mı kutsal krallığına saygısızlık etmek olacaktır). Dahası, işgücü alıcısı yurttaşımız, söz konusu malı almaya devam etmeyi de durdurabilir... bu da işletme özgürlüğüdür (bu krallık altında lokavta yer yoktur). Amnesty International ve diğer hümanistlerin bağırarak istedikleri gibi, herkesin yalnızca iyi yurttaşlar, iyi alıcılar ve satıcılar olarak davranmaları ön koşuluyla var olabilen tutuklu haklarıyla, genel affı da unutmayalım.

Bize denilecektir ki, "hiçbir yerde bu hak ve özgürlükler yok, ama hapishaneler dolup taşıyor, her yerde grev hakkı sınırlandırılıyor, kimi ülkelerde mülk edinme hakkı sınırlı, filân ülkede tek parti var vs.". Bütün bunlar anlatmak istediğimiz olguya gölge düşürmez. Böyle de olsa, bütün bu ülkelerde söz konusu farkı

rejimlerin demokrasilerindeki eksiklikleri eleştiren, bunların giderilmesini isteyen bir burjuva kanat her zaman vardır... ve o mutlaka bir referans sistemine sahip olmak zorundadır: ideal demokrasi. İşte özellikle bunu açıklamak ve aydınlığa kavuşturmak istiyoruz. Demokrasinin burjuva eleştirisiyle bağları koparmanın ve saf/mükemmel demokrasinin bütün savunucuları arasında düşmanı tanımanın tek biçimidir bu. Gerçekten de ideal demokrasi, kapitalist toplumun ticarî temelini ürün ve yansıması olduğu kadar, bütün burjuva eleştirilerin referans çerçevesidir de. Öyle ki bu eleştiriler, demokrasinin mükemmel olmayan yanlarını düzeltmeyi, devrimci krizler döneminde de karşı-devrimin bütün güçlerini birleştirmeyi hedefler.

İyi ama hapishanelerinin boş çünkü hiç kimsenin çalmadığı ve/veya hiçbir işçi grubunun örgütlenmediği; "grev" hakkının katı kurallar çerçevesinde uygulandığı; bütün derneklerin, metaların doğru fiyatlarla değişimini garanti altına almak amacıyla alıcı ve satıcıları yalnızca bunun için örgütlemeye çalıştığı böylesi bir toplumu burjuva ideolojisi hayal edebilir mi? Elbette evet. İki yüzyılı aşkın bir zamandır demokratlar ("tanrılar toplumu" diyordu buna Rousseau), olması gereken demokratik bir cumhuriyeti tanımakta zorlanıyorlar. Bugün burjuvazi, tanrısal çürüyüşü içinde, hâlâ bu sınırlı tarihî perspektifini anlayamıyor, olabilecek en gizemli çamurlara sarılıyor. Eğer burjuvazi ihtiyaç duyup da dün bilim ve akıl adına mücadele ettiği tüm dini, bugün özümleyip sistemine

kattıysa; yine ihtiyaç duyup dün meydan okuduğu "marksizm-leninizm"i överek göklere çıkarıp kutsallaştırdıysa... onun her zaman savunduğu demokratik cennetine "dürüstçe" inanmadığı, onu candan istemediği nasıl söylenebilir?

İnsan, tanrıyı kendisinin mükemmel bir tasviri olarak düşünür... yani kendi çelişkilerinden arındırılmış olarak. Kendi çelişik görüntülerinden arındırılmış toplumun pozitif kutbu olduğu inancına dayanan sermaye de kendini mükemmel ve ebedî hâkimiyet olarak hayal eder. Kendisini çelişkili gerçeklik (zenginlik/sefalet, üretici güçlerin gelişmesinde büyüme/kösteklenme, "gelişmiş/azgelişmiş", eşitlik/baskı vs.) olarak anlamaktan acizdir. Yalnızca kendi pozitif kutbuna özdeş olarak kavranır: zenginlik, gelişme, eşitlik, özgürlük, demokrasi vs. Örneğin, toplumsal üretici güçlerin yığınsal, dönemsel ve giderek artan tahribini görmeksizin, kendini "sosyalizm" olarak adlandıran (ya da adlandırmayan), "komünizm" olarak niteleyen (veya değil) sermayenin artışına ilişkin tamamen tarih-dışı ve gizemli bir kavramı sürdürür gider; kendi çelişkili gerçekliğini bilmeksizin, ücretli emekle sermaye arasındaki ayrılmaz birliği tanımsızın durmadan kategorilerini, tahlillerini, dünya görüşünü oluşturur, kurar. Kısaca, hiç kimsenin kendisini sömürmediği, hiç kimsenin hapse tıklanmadığı, yalnızca sermayenin, zenginliğin, eşitliğin, adaletin, gelişmenin ve özgürlüğün olduğu bu demokratik dünyada artık pek öyle şaşırılmaz.

BAYAĞI GERÇEKLİĞİN ÇELİŞKİLİ BİRLİĞİ

Sermayeye ilişkin fikirlerin, kategorilerin, aynı şekilde yurttaşın, dolaşımın dünyasını terk edelim ve sermaye artışının, üretimin, böylece her günkü yaşamın dünyasına dönelim artık. İşgücü [emek gücü] satıcısı, demokrasiye ya da Noel Baba'ya inanabilir, ama istese de istemese de fabrikada bir işçidir. Ve orada çalışmalı, verimini arttırmalı, değer yaratmalı, sermaye için terlemeli. Fabrikada hiç kimseye eşit değildir, ne özgürdür ne de mülk sahibi... işlediği, kullandığı malzemenin bile. Eğer isterse, proleterimiz kendini şöyle düşünebilir: yurttaşlığı, eşitliği, özgürlüğü ve mülk sahipliği askıya alınmıştır, onları fabrikanın kapısında bırakmış, çıkışta geri alacaktır. Ama eğer, sermayenin malı olarak kalacak olan kullanım değerleri için yalnızca 8 saat boyunca (ya da daha fazla) ham madde tükettiğini, makineleri kullandığını sanıyorsa, ağır şekilde yanılıyor demektir... zira günün geri kalan 16 saatinde, izinlerde ve tatillerde yiyecek, bira, futbol veya televizyon vs. "tüketerek" bir başka kullanım değeri üretmektedir : sermayenin artışı için tekrar kullanılacak olan kendi emek gücünü. Serbest seçimlerin ve dolaşımın gizemli ve uçurucu cenneti dışında, işçi istese de istemese de bir işçidir; hatta soyunu çoğaltmak veya zevk için çoğalttığı zaman bile, o yalnızca işgücüdür, sermayeye değer katandır. (Proleter sözcüğünün kökü olan "prole", lâtineden gelmekte ve soy sop / döl döş anlamına gelmektedir. Antik çağın

İtalya'sında halkın en aşağı sınıfına verilen addı proleter. Vergiden muafıdır. Devlet için ancak döllerini yani çocukları nedeniyle önemliydimler.) Bu haliyle o, ne özgürdür ne eşit ne yurttaş ne de mülk sahibi; ve bu, yaşamının belirli bir anı, belirli bir dönemi bile değildir... o yalnızca ücretli köledir. Kendi işçi çıkarlarını savunmak için örgütlenmeye yeltendiği andan itibaren bütün eşitlik, özgürlük ve mülkiyeti karşısında bulur.

Böyle olmakla birlikte, burjuva hak ve özgürlükler bütünlüğünün gerçek anlamını kavramak için yalnızca dolaşımdan üretime (karşıt bir birlik içinde anlaşılmalı) geçmek yetmez ; bizzat toplumsal sınıfların karşıtlığının özünün de anlaşılması gerekir. Böylece, anlıyoruz ki, proletarya için ilk özgürlük bizzat kendi tanımının içeriğidir... bütün mülkiyet biçimlerinden özgür olmak. Gerçekten de, bugünkü proletaryanın ataları, sahip oldukları bir başkası için çalışma yeteneği ve kendi soyu üzerindeki "mülkiyet"i dışında bütün mülklerinden güç ve şiddet kullanılarak mülksüzleştirildiler. Bütün mülkiyetten özgür olma özgürlüğü, diğer bütün özgürlükleri belirleyen en önemli özgürlüktür. Bu özgürlük sayesinde, bir proleter yalnızca işgücünü satmakta özgür değil, ayrıca açlıktan ölmekte de özgürdür (kendisi ve çol çocuğu)... eğer alıcı bulamazsa. Metaların dolaşımı krallığında var olan eşitlik (bkz. yukarıda görmüştük), işçiye, işgücünün karşılığı olan

Demokrasi Efsanesi

eşit bir değer almasını sağlar. İşçiyi kendi işinin ürününden ayıran, kapitalist işletmeye güven sağlayan tam da budur. Kardeşlik de içi boşaltılmış bir burjuva sloganı değildir. Pratikte ne anlama geldiği ortaya çıktı... demokratik ve ulusal kardeşlik biçimi altında proletaryaya karşı burjuvaların kardeşliği. Bu kardeşliktir ki, sömürücü işverenlerine karşı proleterlerin ellerini ayaklarını bağladı; bu aynı kardeşliktir ki, emperyalist savaşlarda işçilere katliamlar yaptırdı... sınıf kardeşlerine karşı.

Yani demokrasinin gerçek özgürlük, eşitlik, mülkiyet ve kardeşliği, anti-proleter şiddete dayanan sürekli bir durum anlamına gelir. Baskı demokrasi ile bir kopuş oluşturmadığı gibi, üstelik vergilendirmenin, yeniden üretimin ve yayılmanın vazgeçilmez unsurlarından biridir. Uzun zaman önce Marx, kutsal üçlem (özgürlük, eşitlik, kardeşlik) için, "piyade, süvari, topçu" üçleminin eşdeğeri olduğunu söylüyordu. Dahası, saf demokrasi cennetine (orada hiç kimse şu özgürlük-eşitlik-mülkiyet-kardeşlikten yakınmaz) olan eğilim/inanç, demokrasinin gerçekleştirilmesinde bir üst seviyeye geçiş anlamına gelir ki, bu da değişen biçimleriyle demokratik devletin terör makinesinin alabildiğine çalışması demektir. Bu yüzden, örneğin devletin faşist ya da liberal biçimleri arasında, erişilmez demokrasinin gerçekleştirilmesine yönelik hiçbir organik düzeltme yapılmaz, ama bu, kendi eğilimi içinde devletin artılma sürecidir. (bkz. "Faşist veya Anti-faşist, Sermayenin Diktatörlüğü Demokrasidir" *Le*

Communiste No:9)

Şimdi de diğer hak ve özgürlükleri inceleyelim... 4, 5, 6, 7 yılda bir tekrarlanan seçim hakkı, yurttaş kılığına (kimliğine) bürünen işçinin kendisini ezecek olanları özgürce seçmesinden ibarettir. Belli ki bu, bir yandan bir serbest seçim kampanyasını, dolayısıyla burjuvazinin her kesimi için bu amaca yönelik ve imkânları ölçüsünde yatırım özgürlüğünü öngörür; öte yandan diğerlerine de, falan ya da filân partinin burjuva devletin hükümetini ele almasıyla toplumun değişebileceğini hayal etme özgürlüğü kalır. Söz konusu haklar ve özgürlükler işçilere bile verilir... kendilerini işçi partisi olarak ilân eden partiler arasında bir seçim yapma "ayrıcalığı" için. Bu "ayrıcalık", sermayenin devletini yönetmekte, büyük "işçi" partilerinin emirlerini bilmezlikten gelen, kutsal mı kutsal çoğunluğun aldığı kararları reddeden proleterleri katletmekte en yetenekli olanları seçmektir. Basın ve propaganda özgürlüğü de, çoğunluk ilkesinin özgürce uygulanmasını garanti eden, kamuoyu hâkimiyetini ve kontrolünü güvence altına alan değişik partilere yalnızca malî iktisadî bir güç olarak özgür işletme güvencesi vermekten ibarettir. Hâkim sınıfın bütün bu ekonomik-politik araçları karşısında, işçiler için iki seçenek vardır: ya boyun eğme görevi, hakkı ve özgürlüğü; ya da sınıf olarak örgütlenme isteği ve böylece bir güç olma... ama bunun için onlara hiçbir hak, hiçbir özgürlük asla verilmeyecektir.

SÖZDE "İŞÇİ ÖZGÜRLÜKLERİ"

"Teorik olarak sizinle hemfikiriz: burjuva demokrasisi, burjuvazinin hâkimiyet sistemidir." diye cevap verirdi sol sosyalistler, stalinciler, troçkistler vs... "Ama söz konusu olan bugündür, işçi sınıfının örgütlenmesine yarayacak olan hak ve özgürlükleri (grev, sendikalaşma, toplantı ve dernekleşme hakkı, politik tutuklular için genel af vs.) olmadıkları yerde istemek, faşizmin hücum ettiği yerde de onları savunmaktır." "Anlamadığımız şu," diye devam ederler... "bu haklar olmaksızın sosyalizm için mücadele edemeyiz."

Bunu bir kenara bırakalım... çünkü kıyamet günü tekrar ortaya çıkartmaya söz verdikleri bu "teori"yi sermaye güçlerinin iyice gizledikleri açık. Ama söz konusu partilerin "asgarî" veya "geçiş" diye isimlendirdikleri programlarında yazılı olan özgürlük ve hakların neden ibaret olduğunu görelim şimdi de... (Burada bütün bu haklardan, işçi özgürlükleri olduğu kabul edilenleri inceliyoruz. Örneğin, ortaklık kurma hakkını veya sermayenin yoğunlaşması ve merkezileşmesinde anonim şirketlerinin rolünü tahlil etmeyeceğiz.)

"Toplantı, dernek-sendika hakkı, basın özgürlüğü" der burjuvazi (Sağ gibi Sol da), "işçilere bahşedilmiş haklardır, işçi sınıfının kazanımlarıdır." İşin gerçeği ne, bir de onu görelim... Her gün sermayenin hizmetinde değer yaratan, orada gücünü, kollarını,

beynini, terini, kanını ve hatta yaşamını bırakan işçiler, bir futbol maçına gitme veya bir meyhanede sarhoş olma hakkına sahip değildirler yalnızca; ayrıca dinlenmek, formda kalmak ve böylece ertesi gün tekrar iyi bir verim için burjuvazi onlara başka haklar da ihsan etmiştir: sendikalaşma, toplu sözleşme hakları gibi. Böylece "temsilciler"ini pazarlık etmeye gönderirler... canlarını satacakları fiyatı (ücreti) belirlemek üzere. Bir satıcının malını mümkün olduğunca pahalıya satmaya çalışması tamamen mantıkîdir. Ve sendikaların, işçilerin aşırı isteklerini "haklı ücret talebi"ne dönüştürmelerini sermaye de memnuniyetle kabul eder. "Haklı talep", kâr oranının düşme eğilimine karşı (engellemek için), sömürü oranının yükseltilmesini sağlar. Hatta şu kutsal mı kutsal ulusal ekonominin rekabet sınırlarını zorlamadıkça, burjuvazinin bütünü tarafından bile meşru sayılabilir. Sendikaların "haklı" ve "meşru" taleplerine gelince... hiç şüphe yok ki, bu talepler sermayenin kârına dokunmazlar. Burjuvazinin bahşettiği bu haklardan daha başka ne anlaşılabilir? Hiçbir şey, kesinlikle hiçbir şey!

Günlük çalışma süresinde gerçek bir indirim yapılması, nispi ücretin etkin bir biçimde yükseltilmesi için mücadele ederek işçisel çıkarların savunulması amacıyla oluşturulan gerçek işçi birlikleri karşısında, sendikalaşma, basın-yayın, toplanma ve dernekleşme haklarını tanımada sermayenin hiçbir çıkarı yoktur... çünkü bunlar, mutlaka kâr oranının ve ulusal ekonominin

aleyhine olacaktır. Bu durumda, sermayenin, demokrasinin pençelerine başvurmaktan başka yolu yoktur... polisler, sendikaların özel şok birlikleri vs. Burjuva partiler, işçilerin sınıf örgütlerine karşı beyaz teröre başvurmaktan çekinmezler. Ve bunu, demokrasi, özgürlük, çalışma hakkı, sendika kararları vs. adına yaparlar. Hiç şüphesiz her seferinde aynı şey olacak: işçi birlikleri, bunu komünizmin okulu olarak üstlenecekler, sosyalizmin problemleri bir sözcük sorunu olmaktan çıkacak ve mücadele sürecek... yalnızca ücretlerin arttırılması için değil, ama bizzat ücretliliği yok etmek için.

Şu iyice açık olmalı: proletaryanın doğrudan ve tarihî çıkarları temelinde dayanan işçi birlikleri, onların yayınları toplantıları eylemleri vs. açıkça sermayeye, onun kârına ve ulusal ekonomisine karşı yer alırlar. Bu yüzden yasal sendikalara saygı, yıkıcılığa karşı mücadele, kışkırtıcılara karşı birlik ve ulusal güvenliğin savunulması adına... **baskıcı bir güç olarak sınıf örgütlerine karşı çekilecek olan tehdit bayrağı işte bu sözde işçi özgürlükleri** (toplanma, örgütlenme vs.) olacaktır. Ve bu uygulama demokrasiden bir kopuş değildir... işçiler yurttaş kılığını sırtlarından atıp sınıf olarak davrandıkları, sermaye artışı için disiplinli bir ordu (burjuvazi bu amaçla onlara bir takım demokratik hak ve özgürlükleri bahşetmiştir) olmayı reddettikleri zaman, baskı demokratiktir. Bu da kanıtlar ki, burjuvazinin söylediğinin tersine, sınıf olarak davranan işçi sınıfına hiçbir hak verilmemiştir; bütün haklar yalnızca meta satıcısı (örneğin işgücü) yurttaşlara verilmiştir. İyi yurttaşlar olmayı kabul etmeyenleri hedefleyen baskıcı terör, demokratik cennete duyulan burjuva özlemine pek tutarlı bir biçimde uygun düşmektedir. Yalnızca demokrasiye saygı duyanlara yer vardır bu cennette! Herhangi bir güç – örneğin sınıf olarak örgütlenmiş proletarya – kapitalist diktatörlüğü yeniden tartışma konusu yapmaya yeltenir yeltenmez, demokrasi terörist yüzünü gösterir; diktatörlüğü kesin olarak ayakta kaldıkça, demokrasi, aptallaşmış halka liberal yüzünü de gösterebilir. Özgürlük ve hakların bu yumuşak (liberal) yüzü, iyi yurttaşta, kapitalist üretim ilişkilerinin her günkü şiddetine pasifçe boyun eğene, yani ücretliye ayrılmıştır.

Sol burjuvalar tarafından, kapitalizmin aşırı yapılanmış adli sistemi ile özünden çelişkili bir değer olarak tanımlanan grev hakkı için de aynı şey... mücadele halinde olan bir sınıfa, işçilere bahşedilmiş bir hak yoktur, ama bu hak meta satıcılarına verilmiştir. İşçiler sermaye artışının basit bir gücü olarak kalmayı kabul ettikleri sürece, meta satıcılarının bütün davranışlarını takınma hakkına sahiptirler: malının (emek gücü) tam değerini istemek, gerekirse onu satmayı reddetmek veya kullanım değerleri teslimini askıya almak vs. Ve belli ki, bu haklara karşılık alıcının hakları da şunlardır: işsizlik demek olan çalışma özgürlüğü, lokavt, sarı grev kırıncıları vs. Bu özgürlüklerle (diğerleriyle olduğu gibi) yeniden belli olan şudur: daha fazla sömürü, artan kölelik, ücretli kölelik yılları boyunca kösele gibi olmuş bir yüz... bunlar işçilerdir.

Burjuvazinin çıkarlarının gerçekten hücumu

uğradığı, bütün hukuku bir yana bırakan gerçek bir grev olduğunda hiçbir hak işe karışmaz burada. Grevin hemen ardından, grevciler kışkırtıcı ajanlıkla, serserilikle, dış güçlerin casusu olmakla suçlanırlar. Bu gerçek sınıf grevi, kanunsuz ve sendika karşıtı olarak ilân edilir ki... eh doğrusu gerçek de budur! Bilinçli veya değil, bütün sınıf mücadelesi, metaların egemenliğinin yasallığına karşı yer alır ve onu ortadan kaldırmaya yönelir. Bu yüzden, o (sınıf mücadelesi), ne koyunlar gibi boyun eğenleri ne sarı sendikaları ne çalışma özgürlüğünü ne grev hakkını ne de sendikal sözleşmeleri kabul edemez. Patronların hizmetindeki sendikacılara karşı her gün doğrudan eylemleriyle sermayeye meydan okuyan işçiler, bunu yaparken herhangi bir şeyi garanti eden hiçbir hakka sahip değildir. Bir grevi kazanmanın onu devletin baskısından korumanın tek garantisinin, onu yasallaştırmak (bu yasallaştırmanın bizim tarafımızdan değil, sınıf düşmanlarımız tarafından yapılacağını hatırlatırız) olduğuna inanmak için kör ya da saf olmak gerekir. Tam tersine, grevi yasallaştırmaya çalışan burjuvazidir... grevin sınıfsal gücünü zayıflatmak gayesiyle!

Bir diğer örnek de, *Amnesty International*'in her türden pasifistler, troçkistler, sosyal-demokratlar ve kimi hükümetlerle birlikte istediği "politik tutuklular için genel af"tır. "Politik tutuklular için genel af" diye koro halinde tekrar eder stalinciler, demokratlar, solcu yobazlar, hümanistler, şu bu ya da bu emperyalist kampın partileri... ama bir koşulla: mahpuslar rakip kampın devleti tarafından tutuluyorsa eğer. Her devlet, komşusunu insan hakları adına kınarken, kendi hapisanelerindeki tutukluları bırakmamanın bir yolunu bulur. Üstelik Avrupa Adli Birliği gibi uluslararası anlaşmaların proleter şiddet eylemlerini, sistemli bir biçimde, "sıradan adli vaka" suçları kategorisine soktuğu bir zamanda... bizim solcu hümanistler yalnızca "politik" tutuklularla ilgileniyor olmakla tafta atıyorlar! Ve kampanyalarının zirvesi, hepsinin (şilili, arjantinli, uruguaylı ya da salvadorlu sürgünler komitesi, İRA'yı ve RAF'ı destekleme grupları vs.), içinde Alman Sosyal-Demokrasisi'nin de yer aldığı hümanist sosyal-demokrasiden imza toplama hedefine kitlemiş olmalarıdır. Öyle ki Almanya hapisanelerinde çok az politik tutuklu kalmıştır artık... çünkü birer ikişer katledildiler! Ve bütün emperyalist savaşların sonunda olduğu gibi, her devlet, canlara karşılık kamyon ya da yatırım yapma pazarlığına hazırdır: rus ajanlarına karşı siyonistleri takas ederler vs... Ve bütün bu iğrenç insan eti ticaretinde, burjuvazi, kendi devletine karşı mücadele ederken ellerine düşen yoldaşlarımız mahpus işçileri (hangi renkten olursa olsun), bir kılıfına uydurup tüm diğer mahpuslarla bir tutar. Ve de bize "genel af"tan dem vururlar! Eğer bir cunta devrilirse, eğer bir başkan değişirse, o zaman "büyük bir genel af" olur; eğer falan ya da filân parti kazanırsa, geniş bir "kamu affı" bahşeder halka. Ve iddia ederler ki, mahpuslarımızla dayanışmanın en iyi yolu, demokratlardan imza toplamaktır; *Amnesty International*'in, kimi partilerin ya da insan haklarına saygılı hükümetlerin gerçekleştirdiği kampanyalara telgraflarla (mesajlar göndererek), para yardımıyla

Demokrasi Efsanesi

(örneğin çek göndererek) katılmaktır vs...

Biliyoruz ki, bütün bu hercümerç, hapisteki yoldaşlarımızın istediği ve beklediği dayanışmaya, sınıf dayanışması olarak var olan tek dayanışmaya, temelden karşıdır. Bu iş hümanist nutuklarla olmaz; A.B.D.'de, Rusya'da ya da Küba'daki insan haklarının satranç tahtasında oynanacak bir oyun değildir; işkencecilere gönderilen – biraz daha az işkence etmeleri için – protesto mektuplarıyla da elde edilemez. Buna karşılık tek tek her ülkede burjuvaziye karşı olmaktan geçer; işçi sınıfının kendine özgü araçlarla gerçekleştireceği doğrudan eylem (grevler, işgaller, üretimin ve bütün ulusal ekonominin baltalanması vs.), yalnızca bu eylem, bir güç dengesini zorla kabul ettirmede yetkin kılar bizi. Ve bunun bir hak ya da genel af istemekle alakası yoktur. Bu güç, o sırada devletin pençesindeki mahpus işçileri o pençelerden koparıp almak için değil yalnızca, dahası bütün devletleri ve hapishaneleri tarihten süpürüp atacak olan kendi sınıf iktidarının ve diktatörlüğünün örgütleyici temellerini oluşturmak içindir aynı zamanda.

Bütün diğer hak ve özgürlükler gibi, hükümet ya da parlamento tarafından çıkartılan bir genel affın, zindanlardaki yoldaşlarını koparıp almak için yürütülen işçi mücadelesiyle hiçbir alakası yoktur. Zira kapitalist sefalet, baskı ve sömürü sistemi ayakta durdukça her zaman mahpuslar olacaktır, özellikle proleter mahpuslar. Hapishaneye ve işkenceye karşı hiçbir hak ve özgürlük garantisinin olmadığını söylemek yetmez; işkence ve hapishane kullanımının her zaman hak ve özgürlüklerinin savunulması adına olacağını da bilmek gerekir. Nasıl ki kapitalizmde her işçi gizil bir işsizse, aynı şekilde, yurttaş oyununun kurallarının bütününü (hak, görev ve özgürlük) kabul etmeyen her proleter de gizil bir mahpustur. Açık fizikî baskı, işkence ya da cinayet yalnızca demokrasinin uygulamalarıdır.

Üstelik bizzat "af", dünyanın bütün ermişleri için çok aziz olan bağışlama (pardon) anlamına gelir. Bu demektir ki, bağışlanmış kişiler, daha önceki eylemleri için af edilmişlerdir, kusurları hoş görülmüştür. Ve bu bağışlamanın (pardon) mantikî sonucu olarak, geçmişin sanıkları, yargılanmalarına yol açan eylemlerini inkâr ederler veya en azından "dün geçerli olan bu eylemler" derler, "bugün artık geçerli değildir". Böylece, her şey olup bittikten sonra, "allahın şefaati" adına, söz konusu eylemler eğer özünde burjuva devletine saldırmışsa geçmişte, zamanla ya da hükümetteki burjuva bölüğünün değişmesiyle "kesin olarak aşırı, ama diktatörlüğe karşı mücadelede anlayışla karşılanabilir"e dönüşerek bu eylemlerin telâfisine yarar af. (Demokrat avukatların o şahane savunmalarının hepsinde böyle söylenir.)

Bu olgunun iyi bir örneği, son olarak "genç ıspanyol demokrasisi" tarafından çıkartılan genel afftır. Çok sayıda işçi mahpusun Franco'ya ve onun anti-faşist kuzenlerine, yani burjuva devletin tümüne karşı mücadele ettikleri olgusunu özellikle örtbas etmek, gizlemek için, bu affa birkaç "anti-faşist militan" serbest bırakıldı. Bu

"anarşistler"den, "laf söz dinlemezler"den bazıları hâlâ – artık demokratik olarak adlandırılan – o aynı zindanlardalar. (Bkz. "*Segovie Hapishanesinden Çağrı*" İspanya özerk gruplar eşgüdüm komitesi tarafından yayınlandı; *Champ Libre* yayınları)

Buna karşılık, bizim için, hapisteki sınıf kardeşlerimizin özgürlüğü, onların kahramanca eylemlerinin sahiplenilmesinden geçer. Uygarlığımı ilerletirken neden olduğu işçi cesetleri yığımindan hiç de rahatsız olmadığını her gün gösteren bir sınıfın, ne acımasını ne de bağışlamasını bekliyoruz. Biliyoruz ki, faşistlerin olduğu gibi anti-faşistlerin de olan zindanlardan yoldaşlarımızı çıkarttıracak olan sadece örgütlü ve silahlı gücümüzdür. Tam da budur, çünkü gücümüz, yoldaşlarımızın uğrunda düştükleri savaşımdayır... onun mükemmel bir devamı olarak. Bu yüzden ki, yoldaşlarımız için yalnızca genel af istemekle kalmıyor, tam tersine, onların baskıya uğramasına neden olan davayı savunuyor ve üstleniyoruz. K. Marx yargıçlarını cevaplarırken bu tavrı savunuyordu: "*Ne özür diliyoruz ne acıma bekliyoruz; bunu bizden yarın da beklemeyin!*"

Sermaye karşısında bütün proleterler yıkıcıdır: onun imparatorluğuna "boyun eğmeme" ve yıkılması için mücadele etme olgusunun ta kendisidir bu. Bunun içindir ki, sermayenin bütün "siyasi" ya da – dedikleri gibi – "kamu hukuku" kurbanları... hep beraber bağırıyoruz: "Biz hepimiz yıkıcıyız! Hepimiz bu gayri insanî dünyayı yok etmeyi isteyen suçlularız!"

İşte bütün bunlardan dolayı, genel af karşısında; toplantı, grev, basın-yayın, örgütlenme özgürlükleri ve bütün eşitlik karşısında komünistlerin tavrı... proletarya örgütünün, düşmanları tarafından bahşedilmiş hiçbir kanun hiçbir özgürlük üzerine temellenmediğini en ufak bir anlam belirsizliğine, yanlış anlaşılmaya düşmeden ve çekinmeden açıkça belirtmektir; dolayısıyla proletarya örgütü, zorunlu olarak kanun dışı alanda temellenir... ücretli köleliği yok edecek olan bir devrimciler örgütüdür bu. Marx'ın dediği gibi, "*Asla şunu saklamadık: üzerinde faaliyet gösterdiğimiz alan, yasal bir alan değildir... ama devrimci bir alandır.*"

Bu demek değildir ki, grevler terk edilir çünkü yasal ilân edilmiştir; devrimci yayınlarımızı yayınlamayız çünkü yasal olarak dağıtılmaktadır; falan ülkede filân zamanda özgürlüğümüz bize bir yargıç tarafından ya da genel affla verildi diye hapishaneden çıkmayı reddederiz! Bu, yasalıcılığın (legalizm) karşı savı olarak onunla aynı alana yerleşmek olacaktır.

Yasa dışılığı gizlilikle bir tutmamak gerekir. Bütün gerçek işçi grevleri yasa dışıdır (gizlilik içinde hazırlanmış bile olsalar), ama gizli değildir. Sınıfsal birlik organları (devrimci konseyler, sovyetler vs) içinde işçilerin örgütü, çeşitli hükümetlerin onu yasal alana çekme çabaları olgusundan bağımsız olarak, tamamen yasa dışı bir alanda bulunur; öte yandan gizli olmayan bir

yığın kamusal eylem geliştirir. Bunun en iyi örneği, burjuva ordusunun proletarya tarafından imhasıdır. Kendileri de işçi olan askerler işçi sınıfıyla birleştiği zaman, uzun süreli gizli komünist eylem ve propaganda sayesinde, silâhlarını subaylara karşı kullanarak burjuva ordusunu tahrip etmeye başlarlar. Bunu hiç de gizli bir biçimde yapmazlar – açıkça gerçekleştirirler. İşte bu,

hayal edilebilecek en yasa dışı eylemdir.

Yasa dışı alanda bulunmak demek, bütün görevleri demokratik hak ve özgürlüklerden bağımsız olarak üstlenmek demektir; bütün bu hak ve özgürlüklerin düşmanın kararları olduğunu ve burjuvazinin bize karşı mücadelesinde kullandığı taktiklerden başka bir şey olmadıklarını iyice anlamak demektir.

SINIFLAR VE KAÇINILMAZ BİR DURUMUN YASAL BİÇİMSELLEŞTİRİLMESİ (YASALAŞTIRMA) ARASINDAKİ GÜÇ İLİŞKİLERİ...

Bir kez daha sermayenin avukatlarına kulak verelim: "Marksistiz ve çok iyi biliyoruz ki, bütün bu haklar demokratik burjuva haklardır, ama burjuvazi onları vermektен ve korumaktan acizdir... öyleyse onları zorla kabul ettirmek ve koparıp almak zorundayız." Ardından "Grev hakkı, kurucu meclis, politik tutuklular için genel af, toplantı özgürlüğü, serbest seçimler, basın özgürlüğü vs. için gün mücadele gündür!" diye çağrıda bulunurlar. Ve kimileri şunları ekler: "Sürekli bir devrim için işçi sınıfının bağımsızlığı korunmalı." Diğerleri de "bu yalnızca bir adımdır" açıklamasında bulunur.

Söylenmek istenen şu: eğer kelimelerle oynamıyorsak, kendi sınıf çıkarları için mücadele etmek, tam tamına demokratik devletin artırılması için mücadele etmek demektir... Kendi sınıf düşmanının çıkarları için mücadele ederek bir sınıfın kendi bağımsızlığını koruduğu nerede görülmüştür? "Marksist" troçkistler ve stalinciler bu soruyu cevapsız bırakırlar. Demokratik tarih anlayışlarına göre, proletarya, aynı anda hem ezilen hem de devrimci olma yeteneğindeki tarihin ilk sınıfı olmayacaktır artık; ama hâkimiyet altındaki bir sınıf olarak, bütün tarihin en az bağımsız ve en köle sınıfı olacaktır. Geçmişteki isyanlarda kölelerin köleciliğe ve kölecilere; toprak kölelerinin bütün orta çağ kurumlarına, dinsel otorite ve toprak beylerine hücum etmelerine karşın... bu "maksistler"e göre, proletaryaya gelince, hemen arkasından kendi devrimini hazırlamak amacıyla... önce burjuva hedefler için, burjuva metotlarla mücadele etmeli!

İyi de, işçi sınıfının ilerlemesi ve burjuvazinin aleyhine olan güçlerle, falan hakkın ya da filan özgürlüğün verilmesi arasındaki alâka nedir? Bir örnek alalım... 1973'deki Arjantin'in durumu: yıllar boyunca, devasa ve muzaffer işçi mücadeleleri mahpusları hapishanelerden koparıp aldı. Aynı anda, "bürokrat" peronistler ve "anti-bürokratlar" (PST'nin troçkist-morenistleri) işçileri – henüz hiç kimsenin genel olarak geçerli olup olmadığını, "ağır suçlar"ı işleyenleri kapsayıp kapsamadığını bile bilmediği – genel af kararının yayınlanmasını beklemeye çağırıldılar. Ama işçi mücadelesi beklemedi... Villa Deveto'yu (büyük merkez cezaevi) boşalttılar ve pek çok yoldaşın sarsılmaz proletarya mücadelesinde yerlerini almalarını sağladılar. Bu olguları nasıl yorumlamalı? Klasik burjuva partilerine göre, mahpusların serbest bırakılması, çıkarttıkları

kararların sonucudur. Kendilerini işçi partileri olarak ilân eden burjuva partiler içinse bunun karşıtı: genel af yasaasının çıkartılması işçilerin büyük bir zaferidir. Düzenin bu iki tip partisi, yasal biçimselleştirmenin bir temel olarak tanımlanmasında hemfikirdirler. Evet, bu iki eğilim arasında bir fark var, ama söz konusu olan aynı sınıfın farklı eğilimleridir sonuçta... burjuva sınıfının. Aralarındaki uyumsuzluklar, işçi hareketini daha iyi bertaraf etmek ve işçileri tekrar kazanmak, demokrasi ile bütünleştirmek ya da durumu yasal bakımdan haklı göstermek için yalnızca tutulacak yolun seçimi konusundadır.

Oysa bütün komünist devrimciler için, işçi sınıfı tarafından elde edilecek zafer, kararnameler elde etmek değildir; işçi sınıfı örgütünün sağlamlaştırılmasında, bağımsızlığın pratik olarak ortaya konulmasında ve hapistekilerin sokaklarda sınıf kardeşleriyle buluşması olgusunda bulur ifadesini bu zafer.

Ya genel af? Sokakta oluşan ne kontrol edemediği ne de kaçınabildiği olayları yasallık ve demokratik devletin içinde eriterek yok etmeye çalışan burjuvazinin hukuki bir manevrası olduğunu teşhir edelim, eleştirelim. Amacı açık: toplumsal duruma bağlı olarak tarihi düşmanının (proletarya) lehine olan güçler dengesini tersine çevirmek, olayların dizginlerini tekrar ele almak. Hukuki biçimselleştirme (yasalaştırma), genel afla mahpusların çıkışına kıyafet değiştirerek gerçeği gizlemeye (bunun için Sağ ve Sol gerekli "gıysiler"i sağlar) ve işçilere hoş görünebilecek her şeyi, yurttaş özgürlüğünün arkasına saklamaya yarar.

Basın-yayın özgürlüğüyle, var olan bağımsız işçi basını arasında da aynı karşıtlık hüküm sürer. Basın özgürlüğünün – bu işlerle uğraşan – firma özgürlüğünü garanti etmediği ve malî durumun (kâr amacı) ağır bastığı – daha önce incelenmiş olan – en genel durumlardan bağımsız olarak, basın özgürlüğü, kimi durumlarda (bir yayın organı yasal olarak dağıtılıyorsa ve yığınlar üzerinde etkisi yoksa) işçi basınına da kapsayabilir... böylece burjuvazi onu kontrol altında tutmayı hedeflemektedir. Her şeyin mal olarak alınıp satıldığı ve yine her şeyin paranın, değişimin, tüketimin dünyasında erime eğiliminde olduğu bir toplumda, burjuva basın özgürlüğü alanında hayale kapılmamak gerekir... işçi basını asla bu alanda gelişmeyecektir.